

RADNI ODNOSI

1. Ustavni sud se u pravilu ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze.

Iz obrazloženja:

Podnositelj smatra da mu je osporenim presudama povrijeđeno ustavno pravo zajamčeno člankom 29., stavkom 4. Ustava Republike Hrvatske. Ponavljajući navode koje je isticao u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, podnositelj u bitnome ističe da se osporene presude temelje na nezakonito pribavljenim dokazima. Smatra, naime, da postupanje carinika prilikom pretrage njegovog automobila, to jest nasilno mehaničko otvaranje poda automobila i testiranje sadržaja jednog od pronađenih paketića predstavlja provođenje istražnih radnji koje su ovlašteni obaviti samo djelatnici policije.

Predlaže da Ustavni sud usvoji ustavnu tužbu, ukine osporene presude i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

Ustavna tužba nije osnovana.

Ustavni sud, u postupku u povodu ustavne tužbe podnesene na temelju članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (N.N., br. 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), u granicama zahtjeva istaknutog u ustavnoj tužbi, utvrđuje je li u postupku odlučivanja o pravima i obvezama podnositelju povrijeđeno ustavno pravo, pri čemu se, u pravilu, ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice o čijem postojanju ovisi ocjena o povredi ustavnog prava.

Ustavni sud RH, broj: U-III-2102/2005. od 6.7.2006.

2. Odluka o prestanku radnog odnosa donesena je prije statusne promjene i radnik ima pravo tražiti utvrđenje nezakonitosti te odluke protiv bilo kojeg poduzeća nastalog podjelom koji solidarno odgovaraju za obveze poduzeća (poslodavca) koje je prestalo postojati.

Iz obrazloženja:

Pravilno su sudovi nižeg stupnja ocijenili da nije osnovan prigovor promašene pasivne legitimacije. Pod pretpostavkama iz čl. 83. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa (N.N., br. 34/91., 19/92., 26/93. i 29/94.) radnik ima pravo tražiti zaštitu svojih prava pred nadležnim sudom. Tužba kojom se traži utvrđenje nezakonite odluke o prestanku radnog odnosa podiže se protiv osobe (poslodavca) koja je takvu odluku donijela. Utvrđeno je da je spornu odluku od 1. veljače 1991. godine donijelo poduzeće P., dječja konfekcija s.p.o. Z., koje je nakon donošenja odluke prestalo postojati podjelom na četiri nova poduzeća, među kojima je i tuženik u ovoj parnici.

Tužiteljica nije izgubila pravo tražiti od suda da se utvrdi nezakonitost odluke o prestanku radnog odnosa zbog činjenice da je poslodavac pravna osoba prestao postojati podjelom na četiri nove pravne osobe. Pravilno sudovi nižeg stupnja navode da odgovornost tuženika proizlazi iz odredbe čl. 187.a Zakona o poduzećima (N.N., br. 53/91. i 58/93.) koji je tada bio na snazi. U smislu te odredbe poduzeća nastala podjelom solidarno odgovaraju za obveze poduzeća koje je prestalo postojati. Tuženik je nastao podjelom poduzeća P., dječja modna konfekcija s.p.o. Z., koje je donijelo spornu odluku o prestanku radnog

odnosa, pa je slijedom toga pasivno legitimiran u ovoj parnici na utvrđenje nezakonnosti te odluke.

Uređenje međusobnih odnosa između poduzeća koja su nastala statusnom promjenom nije relevantno i ne utječe na odnose prema trećima koji su nastali do trenutka statusne promjene. Stoga nije relevantno to što je odlukom o podjeli od 26. siječnja 1991. godine i diobnom bilancom od 26. veljače 1991. godine izvršena podjela imovine, zaposlenih radnika i drugih prava i obveza poduzeća P. S.p.o. Z. i što su na temelju akata radnici koji su radili u Pogonu B. pripali novonastalom poduzeću B. D.o.o. B., slijedom čega bi i tužiteljica da nije donesena odluka o prestanku radnog odnosa nastavila raditi u tom poduzeću.

Odluka o prestanku radnog odnosa donesena je prije statusne promjene i tužiteljica ima pravo tražiti utvrđenje nezakonnosti te odluke protiv bilo kojeg poduzeća nastalog podjelom koji solidarno odgovaraju za obveze poduzeća (poslodavca) koje je prestalo postojati jer je upravo to temeljna karakteristika solidarne obveze u smislu odredbe čl. 414., st. 1. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 53/91., 73/91., 111/93., 3/94., 107/95., 7/96. i 112/99.). Treba reći da je prvostupanjskom presudom samo utvrđena nezakonitost odluke o prestanku radnog odnosa i ništa više, pa je nevažno u kojem bi poduzeću tužiteljica nastavila raditi pod pretpostavkom da nije donesena odluka o prestanku radnog odnosa i do kada su postojali uvjeti za rad, jer predmet ispitivanja nije njezin zahtjev za povratak na rad niti zahtjev za isplatu.

Vrhovni sud RH, revr. 766/04-1. od 6.4.2005.

3. Sporazum o radu ne može poslodavac jednostrano mijenjati jer radnik nije radio dovoljno i kvalitetno.

Iz obrazloženja:

Razlog «lošeg poslovanja» na koji se upućuje ne može biti razlog za jednostranu izmjenu sporazuma o visini plaće. Prigovor da tužitelj nije radio «dovoljno i kvalitetno» te da je tuženik poslovnu godinu 1998. završio s gubitkom, nije odlučan jer u pisanom ugovoru o radu od 12.

ožujka 1996. godine visina plaće nije vezana uz učinak tužitelja u radu. Vlastite navode o tome da je s tužiteljem dogovorila da isti obavlja poslove manje složenosti od onih navedenih u ugovoru o radu (poslove skladištara), uslijed čega bi mu pripadala i manja plaća, tuženik tijekom postupka nije dokazao ponajprije neodazivanjem na raspravu zbog saslušanja stranaka, a pitanje eventualnih potraživanja tuženika prema tužitelju ne može se rješavati uskratno plaće (čl. 87. Zakona o radu).

Županijski sud u Zagrebu, Gžr-10/06. od 2.7.2006.

4. Izostanak pisanog ugovora o visini plaće koji je sastavni dio ugovora o radu ne čini takav sporazum ništavim.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužitelja radi isplate razlike plaće za mjesec svibanj 1998., lipanj 1998. i listopad 1998., te zbog neisplate plaće za razdoblje od listopada 1998. do veljače 1999., uz činjeničnu tvrdnju da je u pisanom ugovoru o radu bila ugovorena plaća od 1.720,00 kn, ali stvarno ugovorena plaća iznosila je neto 2.393,00 kn, koja je uglavnom i isplaćivana, osim za mjesece za koje se traži razlika (kada je isplaćivana umanjena plaća) te za mjesece kad plaća uopće nije bila isplaćivana.

Odlučujući o tom zahtjevu, prvostupanjski je sud utvrdio na temelju iskaza tužitelja saslušanog kao stranke kojeg potkrepljuje i pisana dokumentacija da je stvarno ugovorena plaća bila veća od one ugovorene u pisanom ugovoru o radu.

Izostanak pisanog ugovora o visini plaće koji je sastavni dio ugovora o radu ne čini takav sporazum ništavim (arg. iz čl. 11., st. 2. Zakona o radu – N.N., br. 38/95., 54/95., 65/95., 102/98., 17/01. i 82/01.). Ugovaranje visine plaće nije limitirano osim u pogledu najniže plaće.

Županijski sud u Zagrebu, Gžr-10/06. od 2.7.2006.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*